

การพัฒนาารูปแบบการเรียนการสอนวิชากฎหมายที่เกี่ยวข้องกับ วิชาชีพการพยาบาลและการผดุงครรภ์โดยใช้แนวคิดการเรียนแบบรู้จริง

Development of a Teaching and Learning Model Based on Mastery Learning for a Course on Laws Related to the Nursing and Midwifery Profession

สมใจ	ศิริกมล	ปร.ด.*	Somjai	Sirakamon	Ph.D.*
สุพิศ	รุ่งเรืองศรี	ค.ม.*	Supit	Roongruangsri	M.Ed.*
กุลวดี	อภิชาติบุตร	ปร.ด.*	Kulwadee	Abichattibutra	Ph.D.*
คัทลียา	ศิริภัทรากร แสนหลวง	ปร.ด.**	Cattaliya	SiripattarakulSanluang	Ph.D. **
อดิศักดิ์	พวงสมบัติ	วท.ม.***	Adisak	Puangsommat	MS.(SE)***
วิภาดา	คุณาวิกตกุล	ปร.ด.****	Wipada	Kunaviktikul	Ph.D. ****

บทคัดย่อ

การจัดการเรียนการสอนเกี่ยวกับกฎหมายการประกอบวิชาชีพการพยาบาลและการผดุงครรภ์ และกฎหมายที่เกี่ยวข้องมีความสำคัญอย่างยิ่ง ทั้งนี้เพื่อป้องกันพยาบาลจากความผิดพลาดในการดูแลผู้ป่วยตามมาตรฐาน การถูกฟ้องร้องและการถูกลงโทษทางกฎหมาย การวิจัยเชิงพัฒนานี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนในกระบวนวิชากฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการประกอบวิชาชีพการพยาบาลและการผดุงครรภ์โดยใช้แนวคิดการเรียนแบบรู้จริง(Mastery learning) โดยศึกษาในประชากรนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 3 คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ที่เรียนกระบวนวิชาดังกล่าวในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2558 จำนวนทั้งหมด 138 คน แบ่งเป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม กลุ่มละ 69 คน กลุ่มทดลองได้รับการสอนโดยใช้รูปแบบการเรียนแบบรู้จริง ในขณะที่กลุ่มควบคุมได้รับการสอนตามมาตรฐานปกติ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย 1) แผนการสอน 2) ชุดวิดีโอการบรรยายบนเว็บไซต์ 3) กรณีศึกษาสำหรับวิเคราะห์ในชั้นเรียน 4) แบบทดสอบความรู้ด้วยตนเองหลังเรียนบนเว็บไซต์ 5) แบบทดสอบความรู้ก่อนเรียนในชั้นเรียน 6) แบบทดสอบความรู้หลังเรียนก่อนการสอบกลางภาคและปลายภาค และ 7) แบบสะท้อนคิดเกี่ยวกับวิธีการเรียนการสอน

ผลการวิจัยพบว่า

1. รูปแบบการเรียนการสอนโดยใช้แนวคิดการเรียนแบบรู้จริง ในกระบวนวิชากฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการประกอบวิชาชีพการพยาบาลและการผดุงครรภ์ ประกอบด้วย 1) การยี่ดัววัตถุประสงค์ของกระบวนวิชาซึ่งมีการกำหนดไว้ล่วงหน้าเป็นแนวทางในการจัดการเรียนการสอน 2) การแบ่งเนื้อหาการเรียนเป็นหัวข้อย่อย

* ผู้ช่วยศาสตราจารย์ คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

* Assistant Professor, Faculty of Nursing, Chiang Mai University, somjai.s@chiangmai.ac.th

** อาจารย์คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

** Instructor, Faculty of Nursing, Chiang Mai University

*** พนักงานปฏิบัติงานด้านสารสนเทศ คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

*** Information Technology Staff, Faculty of Nursing, Chiang Mai University

**** ศาสตราจารย์ คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

**** Professor, Faculty of Nursing, Chiang Mai University

และกำหนดวัตถุประสงค์เฉพาะของแต่ละหัวข้อย่อย 3) การเลือกสื่อการเรียนรู้และกลวิธีในการสอนที่เหมาะสม ได้แก่ ชุดการเรียนบนเว็บ และการวิเคราะห์กรณีศึกษาในห้องเรียน 4) การทดสอบความรู้แบบสั้น ๆ หลังการเรียนในแต่ละหน่วยบนเว็บ และการทดสอบสั้น ๆ ก่อนเรียนในชั้นเรียน (quiz) และ 5) การค้นหาจุดอ่อนโดยใช้ผลการประเมินจากแบบทดสอบ และการวิเคราะห์กรณีศึกษาและปรับปรุงแก้ไข

2. ประสิทธิภาพของการเรียนการสอนในผู้เรียนกลุ่มทดลองที่มีการเรียนการสอนโดยใช้รูปแบบการเรียนการสอนตามแนวคิดการเรียนแบบรูจิงดีกว่ากลุ่มควบคุมที่ใช้รูปแบบการจัดการเรียนการสอนแบบมาตรฐานปกติ โดยกลุ่มทดลองมีผลคะแนนการสอบโดยใช้แบบทดสอบความรู้หลังเรียนก่อนการสอบกลางภาคและก่อนการสอบปลายภาคสูงกว่าในกลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญ ($t=3.48, p < .001$ และ $t=2.93, p < .01$)

ผู้บริหารการศึกษาของคณะพยาบาลศาสตร์ สามารถใช้ผลการศึกษาค้นคว้าในการส่งเสริมให้คณาจารย์ผู้สอนในกระบวนวิชากฎหมายที่เกี่ยวข้องกับวิชาชีพการพยาบาลและผดุงครรภ์ได้นำรูปแบบการเรียนแบบรูจิงไปประยุกต์ใช้ในการเรียนการสอน ส่วนผู้สอนสามารถนำผลการวิจัยไปปรับใช้หรือปรับปรุงการเรียนการสอนให้มีความเหมาะสมต่อไป

คำสำคัญ: การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอน การเรียนแบบรูจิง กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับวิชาชีพการพยาบาลและผดุงครรภ์

Abstract

Managing teaching and learning regarding nursing and midwifery professional laws and related laws is essential to prevent nurses from misconduct of nursing care, being sued, and being condemned in accordance with the laws. The objective of this developmental research was to develop a teaching and learning model for a course on laws related to the nursing and midwifery profession based on Mastery learning. The sample population were 138 third-year nursing students studying in that course during the second semester of the 2015 academic year. The population were separated into the trial and control group. Each group contains 69 students. The trial group was taught using Mastery learning teaching model while the control group was provided with the normal standard schooling. Research instruments included: 1) teaching plans, 2) web-based instruction videos, 3) case studies for class teaching, 4) posttests on website, 5) quizzes at the beginning of class teaching, 6) a summative test before midterm and final examination, and 7) the students' reflection regarding teaching.

The results of this study were:

1. The teaching and learning model for a course on laws related to the nursing and midwifery profession based on Mastery learning consisted of 1) using the course objective as a guide for managing the teaching and learning, 2) grouping the study content into separate headings with a specific objectives for each heading, 3) choosing appropriate and effective teaching media including web-based instruction videos and case studies for class teaching,

4) operating short tests for each teaching unit including a short post-test on the web and a quiz at the beginning of each teaching class and, 5) seeking and improving the weakness through the tests and case study analysis.

2. The results of teaching and learning in the trial group was more effective than the control group. The trial group gain the scores of the summative test significantly before midterm and final examination more than the control group ($t=3.48$, $p < .001$ and $t=2.93$, $p < .01$)

The Faculty of Nursing educational administrators can employ the results of this study to promote the faculty instructors who teach a nursing and midwifery professional law and laws related to apply Mastery learning in their teaching. Also, the instructors who teach the course can apply the findings for continuing improving their teaching appropriately.

Key words: Development of a teaching and learning model, Mastery learning, laws related to the nursing and midwifery profession

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกฎหมายวิชาชีพและการผดุงครรภ์ มีความสำคัญอย่างยิ่งสำหรับนักศึกษาที่จะสำเร็จการศึกษาออกไปประกอบวิชาชีพการพยาบาลและผดุงครรภ์ ในอนาคต เนื่องจากการพยาบาลเป็นวิชาชีพที่กระทำต่อชีวิตมนุษย์ จึงต้องปฏิบัติวิชาชีพอย่างมีคุณธรรมจริยธรรมและอยู่ภายใต้กฎหมาย กฎหมายวิชาชีพเป็นเครื่องมือที่รัฐใช้ควบคุมคุณภาพและมาตรฐานวิชาชีพเพื่อให้ประชาชนได้รับบริการที่มีประสิทธิภาพ ไม่ถูกละเมิดสิทธิส่วนบุคคลจนอาจก่อให้เกิดความเสียหายได้ (พิกุลทิพย์ หงส์เทียร, 2541) ที่ผ่านมามีพยาบาลถูกฟ้องร้องด้วยสาเหตุสำคัญประการหนึ่งคือมีความรู้ ความเข้าใจในกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการประกอบวิชาชีพไม่เพียงพอ (พรจันทร์ สุวรรณชาติ, 2552) ดังนั้นเพื่อป้องกันความเสี่ยงจากการถูกฟ้องร้องและอาจถูกลงโทษทางกฎหมาย จึงมีการกำหนดให้ผู้ประกอบวิชาชีพการพยาบาลต้องผ่านการเรียนรู้และทดสอบความรู้เกี่ยวกับกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการประกอบวิชาชีพทุกราย การจัดการเรียนการสอนในกระบวนวิชากฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการประกอบวิชาชีพการพยาบาลและการผดุงครรภ์ จึงมีความสำคัญอย่างยิ่ง

การเรียนรู้แบบรู้จริง (mastery learning) เป็นการจัดการเรียนโดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลางแบบหนึ่ง (ทีศนา แคมมณี, 2550, 2553) โดยเชื่อว่าผู้เรียนทุกคนล้วนสามารถเรียนรู้ได้ตามวัตถุประสงค์หากมีเวลาในการเรียนรู้เพียงพอ (Carroll อ้างใน ทีศนา แคมมณี, 2550) การเรียนรู้แบบรู้จริงเป็นรูปแบบการเรียนรู้ที่มีหลักการสำคัญคือการช่วยให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้วัตถุประสงค์ของการเรียนตามอัตราเร็วของการเรียนรู้ในแต่ละบุคคล ลักษณะเด่นของการเรียนแบบนี้คือ ผู้เรียนสามารถเรียนรู้แบบเป็นกลุ่มหรือเดี่ยวได้ตามอัตราเร็วที่เหมาะสม โดยมีครูคอยประเมินการเรียนรู้ (formative assessment) วัดความเข้าใจของผู้เรียน ผู้เรียนจะพิสูจน์ว่ามีความเข้าใจบทเรียนอย่างแท้จริงโดยผ่านการสอบ (summative assessment) (วิจารณ์ พานิช, 2556ก) การเรียนรู้แบบรู้จริงนี้ ผู้เรียนต้องมีความเข้าใจอย่างแท้จริงในสิ่งที่เรียนนั้น ๆ ก่อนจึงจะสามารถขยับไปเรียนในหัวข้อถัดไป การเรียนรู้แบบนี้จึงมักเป็นการเรียนรู้ผ่านการฝึกฝนและการทำงานที่ได้รับมอบหมาย (Brandman, 2013) และมีลักษณะเป็นการเรียนแบบห้องเรียนกลับทาง (Flipped Classroom) ด้วย (วิจารณ์ พานิช, 2556ก) ซึ่งบลูม (Bloom cited in Joyce, Weil, & Calhoun, 2004) ได้เสนอไว้ว่าการเรียนรู้แบบรู้จริงนี้มีลักษณะสำคัญคือ

1) ต้องมีการกำหนดชุดของวัตถุประสงค์ซึ่งแสดงให้เห็นถึงจุดประสงค์ของกระบวนการเรียนหรือหน่วยการเรียนรู้ 2) มีการแบ่งเนื้อหาการเรียนออกเป็นหน่วยย่อย ๆ และกำหนดวัตถุประสงค์เฉพาะของหน่วยย่อย 3) เลือกสื่อการเรียนรู้อะไรหรือรูปแบบในการสอน 4) ทดสอบความรู้แบบสั้น ๆ ในแต่ละหน่วยและค้นหาปัญหาในการเรียนรู้ของผู้เรียน 5) ใช้ผลการประเมินจากแบบทดสอบการเรียนรู้เป็นข้อมูลในการให้คำแนะนำช่วยเหลือแก่ผู้เรียนที่มีปัญหาในการเรียนรู้เพื่อให้ได้บรรลุวัตถุประสงค์ในการเรียน

การเรียนรู้แบบบูรณาการสามารถช่วยพัฒนาให้ผู้เรียนประสบความสำเร็จในผลการเรียนและมีเกรดที่ดีขึ้น (Mazarin, n.d.) โดยทำให้เกิดความร่วมมือระหว่างผู้เรียนและช่วยให้ผู้เรียนมีความมั่นใจในการเรียนมากขึ้น รวมทั้งเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้แก้ไขปรับปรุงผลการเรียนรู้ของตนโดยการกลับไปฝึกฝน ทบทวนและเรียนรู้ด้วยตนเองได้ไม่จำกัด เช่น จากสื่อวิดีโอ ดังนั้นการเรียนรู้แบบบูรณาการจึงช่วยเพิ่มผลสัมฤทธิ์ในการเรียนของผู้เรียนได้ (วิจารณ์ พานิช, 2556ก) ผลจากการใช้แนวคิดการเรียนรู้แบบบูรณาการโดยวิธีการจัดการเรียนการสอนที่เรียกว่า “The Personalized System of Instruction (PSI)” ใน 2000 กว่าครั้ง พบว่าผู้เรียนสามารถเรียนรู้เนื้อหาได้ดีขึ้น จำได้นานขึ้น และชื่นชอบประสบการณ์ในการเรียนมากกว่าการเรียนแบบเดิม (Sherman, as cited in Fox, 2004) การวิจัยเพื่อศึกษาผลของการเรียนรู้แบบบูรณาการในผู้เรียนที่มีผลการเรียนดีจำนวน 48 รายกับผู้เรียนที่มีผลการเรียนต่ำ จำนวน 40 ราย พบว่าจากการใช้กระบวนการสอนที่หลากหลายมีผลทำให้ผู้เรียนที่มีผลการเรียนต่ำมีคะแนนมากขึ้น (Kulik, Kulik, & Bangert-Drowns, 1990) นอกจากการเรียนรู้แบบบูรณาการจะส่งเสริมให้เกิดสัมฤทธิ์ผลในการเรียนแล้ว การเรียนในรูปแบบดังกล่าวยังเป็นการเรียนที่ส่งเสริมให้เกิดทักษะในศตวรรษที่ 21 ซึ่งเป็นทักษะจำเป็นสำหรับผู้เรียนรุ่นใหม่ โดยส่งเสริมให้เกิดความรู้ในวิชาแกนและแนวคิดสำคัญในศตวรรษที่ 21 ทักษะชีวิตและการทำงาน ทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรมและทักษะด้านสารสนเทศ สื่อและเทคโนโลยี (วิจารณ์ พานิช, 2556ข) ทั้งนี้เนื่องจากมีกิจกรรมในการ

เรียนการสอนที่หลากหลายกระตุ้นให้ผู้เรียนได้ทักษะในการคิด วิเคราะห์ รวมทั้งการใช้เทคโนโลยีในการเรียนการสอนอยู่ตลอดเวลา สำหรับการนำการเรียนแบบบูรณาการมาใช้ในการเรียนการสอนในการศึกษาพยาบาลนั้นมีน้อยมาก ในประเทศสหรัฐอเมริกา หลังจากที่พบว่าผลการสอบขึ้นทะเบียนเป็นผู้ประกอบวิชาชีพฯ (National Council Licensure Examination : NCLEX) มีผู้สมัครและสอบผ่านน้อยลง จึงได้มีการนำการเรียนแบบบูรณาการมาใช้ในการจัดการเรียนการสอนทางการพยาบาลมากขึ้น ซึ่งหลังจากนั้นพบว่าผู้สอบผ่าน NCLEX ได้เพิ่มมากขึ้น (Roberts, Ingram, Flack, & Hayes, 2013) จากการทบทวนวรรณกรรมพบว่า มีผู้นำเอาวิธีการเรียนรู้แบบบูรณาการไปใช้ในการเรียนการสอนมากมายในหลากหลายวิชาและได้ผล อย่างไรก็ตามเป็นที่ยอมรับว่าหากจะให้การเรียนโดยวิธีนี้ได้ผล ผู้สอนจำเป็นต้องใช้ความทุ่มเทและให้เวลากับวิธีการเรียนการสอนในรูปแบบดังกล่าวนี้ (Motamedi, n.d.)

หลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ มีการจัดการเรียนการสอนเกี่ยวกับกฎหมายวิชาชีพการพยาบาลและการผดุงครรภ์ และกฎหมายอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องในกระบวนการวิชากฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการประกอบวิชาชีพการพยาบาลและการผดุงครรภ์ (558313) อย่างไรก็ตาม ในแต่ละภาคการศึกษา มีนักศึกษาพยาบาลที่เรียนวิชาดังกล่าวจำนวนไม่น้อยที่ประสบปัญหาในการเรียนวิชานี้ ผลจากการประเมินความคิดเห็นของนักศึกษาที่เรียนในกระบวนการดังกล่าวในปี พ.ศ. 2554 จำนวน 90 คน พบว่านักศึกษาเกือบครึ่ง (ร้อยละ 49.0) ที่เห็นว่าเนื้อหาวิชากฎหมายเป็นอุปสรรคต่อการทำความเข้าใจในวิชานี้ในระดับมากที่สุด และมีถึงร้อยละ 41.1 ที่รับรู้ว่าเป็นเนื้อหาวิชานี้เป็นอุปสรรคในระดับปานกลางโดยยังมีนักศึกษาจำนวนถึงร้อยละ 45.67 ที่แสดงความเห็นเกี่ยวกับเนื้อหาวิชาว่ายากหรือเข้าใจยาก ภาษากฎหมายเข้าใจยาก ไม่คุ้นเคย คำถามหรือไม่ชัดเจน (กลุ่มวิชาบริหารการพยาบาล, 2555) นอกจากนี้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในกระบวนการเรียนย้อนหลังใน 5 ภาคเรียนสุดท้าย พบว่ามีผู้สอบได้เกรดเอ (A) ค่อนข้างน้อย โดยเฉลี่ยประมาณตอนละ 2-3 คน

(กลุ่มวิชาการบริหารการพยาบาล, 2553-2556) และที่สำคัญจากการติดตามของกลุ่มผู้วิจัย ในการสอบขึ้นทะเบียนเป็นผู้ประกอบวิชาชีพการพยาบาลและการผดุงครรภ์ตั้งแต่ปี 2553 เป็นต้นมา พบว่าถึงแม้นักศึกษาโดยส่วนใหญ่สามารถสอบผ่าน แต่ยังมีนักศึกษาจำนวนหนึ่งที่สอบไม่ผ่านทุกปี (ยกเว้นในปี 2554) จากการประเมินความคิดเห็นของนักศึกษาต่อการเรียนการสอนในกระบวนวิชาดังกล่าวในปี 2554 ภาคการเรียนที่ 1 พบว่าแม้ว่านักศึกษาโดยส่วนใหญ่ (ร้อยละ 45.6) ประเมินว่าวิธีการเรียนการสอนเป็นอุปสรรคต่อการทำความเข้าใจในกระบวนวิชานี้ในระดับน้อย แต่มีจำนวนหนึ่งที่เขียนข้อเสนอแนะให้มีการปรับปรุงวิธีการสอนรวมทั้งเสนอให้ใช้วิธีการสอนใหม่ๆ ที่หลากหลายหรือน่าสนใจ เป็นต้น นอกจากนี้ เนื้อหาที่ต้องสอนในกระบวนวิชานี้ยังประกอบไปด้วยหัวข้อกฎหมายที่หลากหลายและมีจำนวนมาก ในขณะที่สื่อในการเรียนการสอนมีจำกัด การจัดการเรียนการสอนเพื่อให้บรรลุเป้าหมายการเรียนจึงเป็นเรื่องค่อนข้างยาก ดังนั้นการปรับปรุงวิธีการเรียนการสอนจึงเป็นวิธีการหนึ่งในการเพิ่มประสิทธิภาพการเรียนรู้ของนักศึกษา

จากที่กล่าวมา ผู้วิจัยในฐานะผู้รับผิดชอบกระบวนวิชาจึงเห็นความสำคัญของการปรับปรุงการเรียนการสอนในกระบวนวิชาดังกล่าว ประกอบกับยังไม่พบว่าการนำแนวคิดการเรียนแบบรูัจริงมาเป็นกรอบแนวคิดหรือแนวทางในการสอนในกระบวนวิชากฎหมายวิชาชีพการพยาบาลและการผดุงครรภ์และกฎหมายที่เกี่ยวข้องในประเทศไทยมาก่อน กลุ่มผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาวิจัยเพื่อนำแนวคิดดังกล่าวมาเป็นแนวทางในการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนการสอนในกระบวนวิชานี้ โดยใช้ชุดวิดีโอช่วยสอนออนไลน์ (online web-based learning) ซึ่งประกอบด้วยเนื้อหาการบรรยายในแต่ละหัวข้อเป็นสื่อการสอนเพื่อให้ นักศึกษาสามารถศึกษาได้ล่วงหน้า และศึกษาซ้ำได้เท่าที่ต้องการจนเข้าใจ และใช้กรณีศึกษาเป็นแบบฝึกหัดสำหรับการวิเคราะห์สถานการณ์ในชั้นเรียนเป็นหลักเพื่อเสริมให้เกิดความเข้าใจอย่างแท้จริง ในเนื้อหาวิชากฎหมายซึ่งมีความสำคัญในการสอบขึ้นทะเบียนประกอบวิชาชีพและที่สำคัญคือสามารถนำ

ความรู้ที่ได้ไปประยุกต์ใช้ในการประกอบวิชาชีพการพยาบาลและการผดุงครรภ์ได้ต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนในกระบวนวิชากฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการประกอบวิชาชีพการพยาบาลและการผดุงครรภ์โดยใช้แนวคิดการเรียนแบบรูัจริง
2. เพื่อประเมินประสิทธิผลของการเรียนการสอนในกระบวนวิชากฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการประกอบวิชาชีพการพยาบาลและการผดุงครรภ์โดยใช้รูปแบบแนวคิดการเรียนแบบรูัจริงที่พัฒนาขึ้น

คำถามการวิจัย

1. รูปแบบการเรียนการสอนในกระบวนวิชากฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการประกอบวิชาชีพการพยาบาลและการผดุงครรภ์โดยใช้แนวคิดการเรียนแบบรูัจริงเป็นอย่างไร
2. ประสิทธิภาพของการเรียนการสอนในกระบวนวิชากฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการประกอบวิชาชีพการพยาบาลและการผดุงครรภ์ในผู้เรียนกลุ่มทดลองที่มีการเรียนการสอนโดยใช้รูปแบบการเรียนการสอนตามแนวคิดการเรียนแบบรูัจริงดีกว่ากลุ่มควบคุมที่ใช้รูปแบบการจัดการเรียนการสอนแบบเดิมหรือไม่

สมมติฐานวิจัย

ประสิทธิผลของการเรียนการสอนในกระบวนวิชากฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการประกอบวิชาชีพการพยาบาลและการผดุงครรภ์ในผู้เรียนกลุ่มทดลองที่มีการเรียนการสอนโดยใช้รูปแบบการเรียนการสอนตามแนวคิดการเรียนแบบรูัจริงดีกว่ากลุ่มควบคุมที่ใช้รูปแบบการจัดการเรียนการสอนแบบเดิม

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนในกระบวนวิชากฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการประกอบวิชาชีพการพยาบาลและการผดุงครรภ์ โดยใช้แนวคิดการ

เรียนแบบรูัจริง ในนักศึกษา คณะพยาบาลศาสตร
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ชั้นปีที่ 3 ที่ศึกษาในระหว่างภาค
เรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2558

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนในกระบวนวิชากฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการประกอบวิชาชีพการพยาบาลและการผดุงครรภ์ คณะพยาบาลศาสตร มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ตามกรอบแนวคิดการเรียนแบบรูัจริงของบลูม (Bloom cited in Joyce, Weil, & Calhoun, 2004) โดยมีลักษณะการจัดการเรียนที่สำคัญได้แก่ 1) การกำหนดจุดประสงค์ของกระบวนวิชาหรือหน่วยการเรียนรู้ 2) การแบ่งเนื้อหาการเรียนออกเป็นหน่วยย่อย ๆ และกำหนดวัตถุประสงค์เฉพาะของหน่วยย่อย 3) การเลือกสื่อการเรียนรู้อะกวลวิธีหรือรูปแบบในการสอน 4) การทดสอบความรู้แบบสั้น ๆ ในแต่ละหน่วยและค้นหาปัญหาในการเรียนรู้ของผู้เรียน และ 5) การใช้ผลการประเมินจากแบบทดสอบเป็นข้อมูลในการให้คำแนะนำช่วยเหลือแก่ผู้เรียนเพื่อให้ได้บรรลุวัตถุประสงค์ในการเรียน

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงพัฒนา (developmental research) เพื่อพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนในกระบวนวิชากฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการประกอบวิชาชีพการพยาบาลและการผดุงครรภ์โดยใช้หลักการเรียนแบบรูัจริง (mastery learning) โดยศึกษาในประชากรซึ่งเป็นนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 3 คณะพยาบาลศาสตร มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ จำนวนทั้งหมด 138 คน ที่เรียนกระบวนวิชากฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการประกอบวิชาชีพการพยาบาลและการผดุงครรภ์ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2558 โดยตอนที่หนึ่งซึ่งมีจำนวนครึ่งหนึ่งคือ 69 คนเป็นกลุ่มทดลองและนักศึกษาอีกจำนวน 69 คนในตอนที่สองเป็นกลุ่มควบคุม

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย 1) ประมวลการสอน 2) แผนการสอน 3) สื่อการเรียนรู้อะกวลวิธีได้แก่คลิปวิดีโอบรรยาย คลิปละไม่เกิน 10-15 นาที จำนวน

ชั่วโมงละ 1- 3 คลิป 4) กรณีศึกษาสำหรับฝึกวิเคราะห์สถานการณ์ในชั้นเรียน จำนวน 6 กรณีศึกษา 5) แบบทดสอบก่อนเรียนต้นชั่วโมงจำนวน 8 ครั้ง ๆ ละ 5 ข้อ ๆ ละ 1 คะแนน ลักษณะคำตอบเป็นแบบเลือกตอบ 6) แบบทดสอบความรู้ด้วยตนเองหลังเรียนบนเว็บ 8 ครั้ง หัวข้อละ 10 ข้อ ๆ ละ 1 คะแนน ลักษณะคำตอบเป็นแบบเลือกตอบ 7) แบบทดสอบความรู้หลังเรียนก่อนการสอบกลางภาคและปลายภาค ลักษณะคำตอบเป็นแบบเลือกตอบ จำนวนครึ่งละ 20 ข้อ ๆ ละ 1 คะแนน 8) แบบสะท้อนคิดของนักศึกษาเกี่ยวกับวิธีการเรียนการสอนสำหรับเกณฑ์ในการประเมินผู้วิจัยกำหนดเป็นร้อยละ 60 ของคะแนนที่กลุ่มตัวอย่างได้รับจากแบบทดสอบ

การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ ผู้วิจัยดำเนินการดังนี้ 1) ผู้วิจัยที่เป็นผู้สอนจำนวน 2 รายตรวจสอบและวิพากษ์แผนการสอนและกรณีศึกษาร่วมกันแล้วส่งให้ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 1 รายทำการตรวจสอบแผนการสอนในด้านความถูกต้องของเนื้อหา กิจกรรมการเรียนการสอน สื่อและการประเมินผลและตรวจสอบกรณีศึกษาเกี่ยวกับความครอบคลุมในประเด็นกฎหมาย ความชัดเจนและเหมาะสมของเนื้อหา 2) ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 3 ราย ตรวจสอบตัวอย่างคลิปวิดีโอในหน้าเว็บเพจในด้านความชัดเจน ภาพและเสียง ความน่าสนใจและความเหมาะสมของเวลา 4) แบบทดสอบทุกชุด ผู้วิจัยที่เป็นผู้สอนจำนวน 2 ราย ทำการตรวจสอบและวิพากษ์แบบทดสอบร่วมกันเกี่ยวกับความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ ความชัดเจนและเหมาะสมของภาษา และความยากง่ายของข้อคำถาม ผู้วิจัยทดสอบความเชื่อมั่นของแบบทดสอบความรู้หลังเรียนทั้งสองฉบับในกลุ่มนักศึกษาพยาบาลที่มีลักษณะคล้ายคลึงกับกลุ่มประชากรจำนวน 10 รายโดยใช้วิธีการแบ่งครึ่ง (split-half method) ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบกลางภาคและปลายภาคเท่ากับ 0.56 และ 0.82 ตามลำดับ

สำหรับวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล กลุ่มผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังต่อไปนี้คือ 1) อธิบายเกี่ยวกับกระบวนวิชา โครงการวิจัย และวิธีการจัดการเรียนให้นักศึกษาทั้งหมดแล้วจัดนักศึกษาเข้ากลุ่มทดลองและควบคุมโดยนักศึกษาสมัครใจใช้วิธีการจับฉลาก 2) แบ่ง

กลุ่มผู้เรียนในกลุ่มทดลองเป็นกลุ่มละ 5-6 คน 3) ให้ผู้เรียนศึกษาบทเรียนจากคลิปวิดีโอล่วงหน้าและทำแบบทดสอบสั้น ๆ บนเว็บไซต์ 4) ทดสอบความรู้ก่อนเรียนในชั้นเรียน 5) ฝึกวิเคราะห์กรณีศึกษา 6) ผู้สอนสังเกตและให้การช่วยเหลือ แนะนำตามความต้องการของผู้เรียน 7) ทดสอบความรู้หลังการเรียน 2 ครั้งคือ ก่อนการสอบกลางภาคและปลายภาค 8) พูดคุยซักถามถึงปัญหาอุปสรรคการเรียนและร่วมหาวิธีการแก้ไข และ 9) ผู้เรียนเขียนแบบประเมินสะท้อนคิดเกี่ยวกับการเรียน

ผู้วิจัยเริ่มดำเนินโครงการวิจัย หลังโครงการวิจัยผ่านการรับรองจากคณะกรรมการจริยธรรมวิจัย คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ และได้รับอนุญาตให้ทำวิจัย ผู้วิจัยอธิบายเกี่ยวกับ ประโยชน์ ขั้นตอนและกิจกรรมต่าง ๆ ของการดำเนินโครงการวิจัย ก่อนให้ผู้เรียนเซ็นใบยินยอมร่วมวิจัยโดยปราศจากการบังคับ พร้อมทั้งแจ้งให้ทราบว่าผลของการวิจัยจะถูกนำเสนอในภาพรวมและไม่มีผลกระทบต่อ การเรียน หลังการวิจัยสิ้นสุดผู้เรียนกลุ่มควบคุมได้รับอนุญาตให้เข้าถึงสื่อการเรียนการสอนทุกชนิดเช่นเดียวกับกลุ่มทดลอง

ส่วนการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการโดย 1) วิเคราะห์ข้อมูลส่วนบุคคลและผลการประเมินแบบทดสอบ โดยใช้ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 2) วิเคราะห์เปรียบเทียบประสิทธิผลของการเรียนการสอนระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมโดยเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนประชากรจากแบบทดสอบความรู้หลังเรียนทั้งก่อนกลางภาคและปลายภาค และ 3) วิเคราะห์เนื้อหาและจัดหมวดหมู่ข้อมูลจากแบบสะท้อนคิด

ผลการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ได้ผลการวิจัยดังนี้

1. ข้อมูลทั่วไป ประชากรที่ศึกษาเป็นนักศึกษาพยาบาลที่กำลังศึกษาอยู่ในชั้นปีที่ 3 คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ จำนวน 138 คน แบ่งเป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมกลุ่มละ 69 คน ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวนร้อยละ 97.10 และ 89.86 ตามลำดับ

2. รูปแบบการเรียนการสอนกระบวนวิชากฎหมาย

ที่เกี่ยวข้องกับการประกอบวิชาชีพการพยาบาลและการผดุงครรภ์โดยใช้แนวคิดการเรียนแบบรู้จริง ประกอบด้วย 1) การยึดวัตถุประสงค์ของกระบวนวิชาในประมวลการเรียนสอนเป็นแนวทางในการจัดการเรียนการสอน 2) การแบ่งเนื้อหาการเรียนออกเป็นแต่ละหัวข้อย่อยตามประมวลการเรียน กำหนดวัตถุประสงค์เฉพาะของแต่ละหัวข้อย่อยให้ชัดเจนและวางแผนการสอนให้ครอบคลุม 3) เลือกสื่อการเรียนหลักคือ ชุดการเรียนบนเว็บไซต์และเลือกกลวิธีในการสอนแบบหลากหลาย ได้แก่ การบรรยายผ่านคลิปบนเว็บไซต์ การทดสอบหลังเรียน การวิเคราะห์กรณีศึกษาและการอภิปรายร่วมกันในชั้นเรียน 4) การทดสอบความรู้แบบสั้น ๆ ในแต่ละหน่วย โดยการใช้แบบทดสอบหลังเรียนบนเว็บไซต์และการทดสอบสั้น ๆ ก่อนเรียนในชั้นเรียน (quiz) มีการซักถามปัญหาในการเรียนและปรับปรุงแก้ไขตามความเหมาะสม และ 5) การใช้ผลการประเมินจากแบบทดสอบและแก้ไข โดยกระตุ้นให้นักศึกษาค้นหาจุดอ่อนของตน ให้คำอธิบายเพิ่มเติมเมื่อจำเป็นและอนุญาตให้กลับไปทำแบบทดสอบซ้ำได้จนกว่าจะบรรลุวัตถุประสงค์ในการเรียน

3. ประสิทธิภาพของการเรียนการสอนในผู้เรียนกลุ่มทดลองที่มีการเรียนการสอนโดยใช้รูปแบบการเรียนการสอนตามแนวคิดการเรียนแบบรู้จริงดีกว่ากลุ่มควบคุมที่ใช้รูปแบบการจัดการเรียนการสอนแบบเดิมหรือตามมาตรฐานปกติ โดยนักศึกษาในกลุ่มทดลองมีคะแนนการสอบก่อนการทดสอบกลางภาคและปลายภาคผ่านเกณฑ์ที่ร้อยละ 60 มากกว่านักศึกษาในกลุ่มควบคุม ที่ร้อยละ 40.6 และ 63.8 ตามลำดับ ในขณะที่กลุ่มควบคุม มีคะแนนการสอบก่อนการทดสอบ กลางภาคและปลายภาคซึ่งผ่านเกณฑ์ร้อยละ 60 ที่ร้อยละ 7.2 และ 43.5 ตามลำดับ ดังรายละเอียดในตารางที่ 1 และ 2 และเมื่อเปรียบเทียบผลการเรียนการสอนสองวิธีดังกล่าวพบว่า คะแนนการสอบความรู้หลังเรียนก่อนการสอบกลางภาคและก่อนการสอบปลายภาคของผู้เรียนในกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมมีความแตกต่างกัน โดยผู้เรียนในกลุ่มแรกมีคะแนนการสอบสูงกว่ากลุ่มหลังอย่างมีนัยสำคัญที่ .001 และ .01 ตามลำดับ ปรากฏดังผลในตารางที่ 3

ตารางที่ 1 จำนวนและร้อยละของประชากรในกลุ่ม

ทดลองและกลุ่มควบคุมจำแนกตามร้อยละคะแนนการสอบก่อนการทดสอบกลางภาคที่ได้โดยเทียบกับเกณฑ์ผ่านที่ร้อยละ 60

ร้อยละของคะแนนที่ได้	กลุ่มทดลอง (N=69)		กลุ่มควบคุม (N=69)	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
≥ 60	28	40.6	5	7.2
< 60	37	53.6	63	91.3
ขาดสอบ	4	5.8	1	1.4

ตารางที่ 2 จำนวนและร้อยละของประชากรในกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมจำแนกตามร้อยละคะแนนการสอบก่อนการทดสอบปลายภาคที่ได้โดยเทียบกับเกณฑ์ผ่านที่ร้อยละ 60

ร้อยละของคะแนนที่ได้	กลุ่มทดลอง (N=69)		กลุ่มควบคุม (N=69)	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
≥ 60	44	63.8	30	43.5
< 60	25	36.2	38	55.1
ขาดสอบ	0	0.0	1	1.4

ตารางที่ 3 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนการสอบโดยใช้แบบทดสอบกลางภาคและปลายภาค

การสอบ	กลุ่มทดลอง		กลุ่มควบคุม		ค่า t
	μ	S.D.	μ	S.D.	
กลางภาค	10.86	2.65	9.49	1.86	3.48**
ปลายภาค	12.64	3.13	11.34	1.91	2.93*

* $p < .01$ ** $p < .001$

4. การสะท้อนคิดของผู้เรียนต่อการเรียนการสอนในกระบวนวิชากฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการประกอบวิชาชีพการพยาบาลและการผดุงครรภ์โดยใช้รูปแบบการเรียนการสอนตามแนวคิดการเรียนรู้แบบบูรณาการ ดังนี้

4.1 ประโยชน์ของการเรียนรู้บนเว็บ ได้แก่ ความสะดวกและสามารถเข้าถึงรวมทั้งทบทวนบทเรียนได้ซ้ำ ๆ หรือทุกเมื่อที่ต้องการ ทำให้เรียนได้เข้าใจมากยิ่งขึ้น

4.2 ประโยชน์ของการทำแบบทดสอบบนเว็บ คือช่วยสะท้อนความรู้ความเข้าใจของผู้เรียนสามารถนำ

ไปปรับปรุงข้อบกพร่อง มีโอกาสทบทวนความรู้ และทำให้เข้าใจในเนื้อหาชัดเจนมากขึ้น

4.3 ประโยชน์ของการทำกรณีศึกษาในห้องเรียน ได้แก่ ทำให้เข้าใจเนื้อหาและสถานการณ์จริงเห็นภาพชัดเจนขึ้นและช่วยให้จดจำเนื้อหาได้ดีขึ้น

4.4 ด้านปัญหา อุปสรรคของการเรียนและสิ่งที่ควรปรับปรุงแก้ไข ได้แก่ การมีปริมาณงานหรือกิจกรรมในการเรียนมากเกินไปในขณะที่มีเวลาเรียนน้อยไม่สอดคล้องกับเนื้อหาหรือหน่วยกิตที่ได้

4.5 มุมมองในภาพรวม เป็นประโยชน์มากแต่กิจกรรมค่อนข้างมากและใช้เวลา ผู้เรียนในกลุ่มทดลองส่วนใหญ่มีมุมมองในแง่บวก เช่น ชอบมากหรือเห็นว่ามีค่า ชอบหรือเห็นว่ามีค่า เป็นประโยชน์ประมาณเกือบ 40 ราย (ร้อยละ 66.67) ทั้งนี้ผู้เรียนในกลุ่มทดลองประมาณร้อยละ 14.49 สะท้อนความเห็นในเชิงลบ เช่น ไม่ชอบหรือไม่ดี ควรยกเลิกและกลับไปเรียนแบบเดิม

4.6 ข้อเสนอแนะ ผู้เรียนเห็นว่าหากจะทำการเรียนการสอนโดยใช้รูปแบบการเรียนรู้แบบจริงจัง ควรกำหนดจำนวนหน่วยกิตให้สอดคล้องกับเนื้อหาและกิจกรรมการเรียนรู้ เพื่อจะได้มีชั่วโมงในการศึกษาด้วยตนเองและค้นคว้า บางรายเสนอให้มีการลดงานลง เช่น ลดจำนวนการทดสอบหรือลดความยาวของกรณีศึกษา ข้อเสนอแนะอื่น ๆ เช่น การทำสื่อให้น่าสนใจ เป็นต้น

การอภิปรายผล

รูปแบบการเรียนการสอนในกระบวนวิชากฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการประกอบวิชาชีพการพยาบาลและการผดุงครรภ์โดยที่พัฒนาขึ้นโดยใช้แนวคิดการเรียนรู้แบบรู้จริงจากการวิจัยในครั้งนี้ ประกอบไปด้วยองค์ประกอบ 5 ประการ องค์ประกอบข้อที่ 1 คือ การยึดวัตถุประสงค์ของกระบวนวิชาในประมวลการสอนเป็นแนวทางในการจัดการเรียนการสอน องค์ประกอบข้อที่ 2 คือการแบ่งเนื้อหาการเรียนออกเป็นแต่ละหัวข้อย่อยและกำหนดวัตถุประสงค์เฉพาะของแต่ละหัวข้อย่อยให้ชัดเจน ซึ่งองค์ประกอบทั้งสองประการนั้นเป็นการช่วยให้การจัดการเรียนการสอนเป็นไปอย่างมีทิศทาง ชัดเจนตามวัตถุประสงค์ของกระบวนวิชาที่มีการวางไว้ล่วงหน้าและทำให้วัตถุประสงค์การจัดการเรียนการสอนมีความเฉพาะเจาะจงและชัดเจนขึ้น ซึ่งมีความสอดคล้องกับแนวคิดของเจนไทล์ และ ลาลเลย์ (Gentile & Lalley, 2003) ที่ได้กล่าวถึงลักษณะของการเรียนรู้แบบรู้จริงไว้ว่าจำเป็นต้องมีวัตถุประสงค์การเรียนรู้ที่ชัดเจน เป็นลำดับขั้น และวัตถุประสงค์ที่สำคัญ ๆ และจำเป็นต้องรู้และต้องผ่านในแต่ละหน่วย จะต้องมีการเขียนกำหนดไว้ให้ชัดเจนและแจ้งแก่นักศึกษาได้รับรู้ สำหรับองค์ประกอบข้อที่ 3 คือ การเลือกสื่อการเรียนรู้อะกิลวิธีในการสอนที่เหมาะสม

มีประสิทธิภาพ ซึ่งในการศึกษาวิจัยนี้ได้เลือกสื่อหลักคือชุดการเรียนบนเว็บไซต์ซึ่งประกอบด้วยคลิปการบรรยายเนื้อหาการเรียนและแบบทดสอบด้วยตนเองหลังเรียนบนเว็บไซต์ ทั้งนี้ชุดการเรียนการสอนออนไลน์หรือบนเว็บไซต์เป็นสื่อที่สะดวกโดยช่วยให้นักศึกษาสามารถเข้าถึงเนื้อหาการเรียนได้ง่ายและสามารถเข้าถึงได้ตลอดเวลาหรือเข้าได้ทุกเมื่อหากต้องการและนักศึกษามีอุปกรณ์พร้อม ซึ่งวิจารณ์ พานิช (2556 ก) ได้กล่าวถึงวิธีการสอนด้วยวิธีคล้ายกันนี้ว่าเป็นการช่วยให้ผู้เรียนสามารถเข้าถึงสื่อการเรียนได้ทุกที่ ทุกเวลาและเรียนซ้ำ ๆ ได้ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของเคลลี (Kelly, 2009) ที่พบว่าการใช้ชุดวิดีโอช่วยสอน ช่วยให้นักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 1 มากกว่าครึ่ง ($n = 134$) ได้เรียนรู้ทักษะทางคลินิกในลักษณะการช่วยให้สามารถดูวิดีโอได้ซ้ำแล้วซ้ำอีกเพื่อสร้างความเข้าใจ และร้อยละ 35.4 เห็นว่าช่วยให้สามารถเรียนรู้และดูวิดีโอได้ในเวลาที่ตัวเองสะดวกหรือว่างอีกด้วย นอกจากนี้ผู้วิจัยยังได้เลือกกลวิธีในการเรียนการสอนโดยการให้นักศึกษาทำการวิเคราะห์กรณีศึกษาในชั้นเรียนหลังจากที่ได้เรียนเนื้อหาการบรรยายบนเว็บแล้วทุกครั้ง ซึ่งนักศึกษาส่วนใหญ่สะท้อนคิดทำให้เข้าใจกฎหมายมากขึ้น มีความชัดเจนมากขึ้น มองสถานการณ์ออกและสามารถเชื่อมโยงหรือประยุกต์ใช้กับสถานการณ์จริงได้ ซึ่งการวิเคราะห์กรณีศึกษาเป็นวิธีการเรียนแบบสืบสอบซึ่งช่วยกระตุ้นการใช้ความคิดวิเคราะห์และการนำเนื้อหาความรู้ในเชิงทฤษฎีไปประยุกต์ใช้ในการอธิบายและตอบปัญหาสถานการณ์ในชั้นเรียน (ทิตินา แคมเมณี, 2554) นอกจากนี้ในองค์ประกอบข้อที่ 4 คือการทดสอบความรู้แบบสั้น ๆ ในแต่ละหน่วยและค้นหาปัญหาในการเรียนรู้ของผู้เรียน รวมทั้งองค์ประกอบข้อที่ 5 คือ การใช้ผลการประเมินจากแบบทดสอบและแก้ไข โดยการใช้แบบทดสอบหลังเรียนบนเว็บและการทดสอบสั้น ๆ ก่อนเรียนในชั้นเรียน (quiz) นับว่าเป็นเครื่องมือที่ดีในการช่วยให้ผู้เรียนสามารถประเมินความรู้ของตนเองได้ทันทีที่สามารถรู้จุดอ่อนและทำการแก้ไขได้ การสนับสนุนให้กลับไปทำแบบทดสอบซ้ำจนกว่านักศึกษาจะสามารถตอบคำถามได้ทุกข้อหรือการผ่านเกณฑ์นั้นเป็นการใช้ประโยชน์จาก

การมีแบบทดสอบได้อย่างเต็มที่เพื่อช่วยเหลือผู้เรียนได้มากที่สุด ทั้งนี้เจนไทล์ และ ลาลเลย์ (Gentile & Lalley) ได้กล่าวถึงลักษณะของการเรียนแบบบูรณาการว่า ผู้เรียนต้องได้รับการประเมินตามเกณฑ์ที่กำหนดและมีการสะท้อนผลการบรรลุวัตถุประสงค์ตามที่ตั้งไว้ด้วย (2003) ในการประเมินความรู้และความเข้าใจในบทเรียน ผู้วิจัยยังกระทำการประเมินในขณะที่ผู้เรียนทำการวิเคราะห์กรณีศึกษาด้วย โดยผู้สอนได้มีการเฉลยคำตอบทุกครั้งและพิจารณาความถูกต้องของการวิเคราะห์และคำตอบกระตุ้นให้ร่วมกันคิด วิเคราะห์และอภิปรายร่วมกัน รวมทั้งช่วยแก้ไขความเข้าใจให้แก่ผู้เรียนด้วย

ที่สำคัญผลการวิจัยยังพบว่าประสิทธิผลของการเรียนการสอนในผู้เรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ โดยประสิทธิผลการเรียนรู้ในกลุ่มทดลองดีกว่ากลุ่มควบคุม ซึ่งอธิบายได้ว่าเป็นผลมาจากลักษณะของรูปแบบของการเรียนการสอนแบบบูรณาการช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างแท้จริง (Block & Anderson อ้างใน ทิศนา ขมมณี, 2553) ตามแนวคิดนี้ ผู้เรียนเกือบทุกคนสามารถบรรลุวัตถุประสงค์ของการเรียนได้ทุกข้อ หากมีเวลาในการเรียนเพียงพอ มีสื่อการเรียนรู้และการสอนที่เหมาะสม (Joyce, Weil, & Calhoun, 2004) ในการศึกษาวิจัยนี้ ผู้เรียนในกลุ่มทดลองทุกคนมีโอกาสสร้างความเข้าใจในเนื้อหาที่เรียนโดยอาศัยเวลาเท่าที่ตัวเองต้องการ หรือเข้าไปเรียนเนื้อหาซ้ำ ๆ ได้หรือทำแบบทดสอบบนเว็บได้ซ้ำ ๆ จนกว่าจะเข้าใจได้หรือทำข้อสอบผ่าน นอกจากนี้การใช้สื่อการสอนและกลวิธีในการสอนที่หลากหลายและเหมาะสมดังที่ได้กล่าวแล้วด้วยนับเป็นการเพิ่มพูนความรู้ความเข้าใจและส่งผลให้ประสิทธิผลในการเรียนของกลุ่มทดลองสูงกว่ากลุ่มควบคุม ซึ่งสอดคล้องกับความคิดเห็นของผู้เรียนหลายรายที่เห็นว่าโดยวิธีการเรียนแบบบูรณาการนี้ทำให้มีความสะดวกในการเรียน โดยเข้าเรียนเมื่อไรก็ได้ที่ต้องการ สามารถทบทวนหรือดูย้อนหลังได้ตลอดเวลา การเรียนที่หลากหลายทำให้มีความเข้าใจในเนื้อหาที่เรียนมากขึ้น และสามารถประยุกต์กับสถานการณ์จริงได้ นอกจากนี้การวิเคราะห์กรณีศึกษายังช่วยทำให้จดจำเนื้อหาการเรียนได้ดีขึ้นและช่วยให้

วิเคราะห์ประเด็นทางกฎหมายได้ ผู้เรียนบางรายกล่าวว่าทำให้มีความกระตือรือร้นในการเรียนอีกด้วย ส่วนการได้มีโอกาสทำแบบทดสอบหลาย ๆ ครั้งก็มีส่วนทำให้เข้าใจได้ง่ายและเข้าใจได้ดีขึ้น

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

ผู้บริหารคณะฯ ที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอนสามารถใช้ผลการศึกษาค้นคว้าในการส่งเสริมให้คณาจารย์ผู้สอนในกระบวนวิชากฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการประกอบวิชาชีพการพยาบาลและการผดุงครรภ์ได้นำรูปแบบการเรียนแบบบูรณาการไปประยุกต์ใช้ในการเรียนการสอน ตลอดจนนำข้อมูลปัญหาอุปสรรคและข้อคิดเห็นไปประกอบการแก้ไขปัญหาลักษณะในการจัดการเรียนการสอนในแบบดังกล่าว โดยเฉพาะในประเด็นการกำหนดเนื้อหาของการเรียนหรือการจัดเวลาหรือหน่วยกิตให้มีความสมดุลกันหากต้องการส่งเสริมการเรียนการสอนโดยใช้รูปแบบการเรียนแบบบูรณาการในกระบวนวิชาดังกล่าว ส่วนผู้สอนสามารถนำผลการวิจัยไปปรับใช้หรือปรับปรุงการเรียนการสอนให้มีความเหมาะสมต่อไป

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

ศึกษาการนำรูปแบบการเรียนแบบบูรณาการไปใช้ในกระบวนวิชาอื่น

ข้อจำกัดของการวิจัย

เนื่องจากนักศึกษาในชั้นเรียนมีจำนวนมากถึง 69 คน ในขณะที่มีเวลาเรียนเพียง 1 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ ทำให้เป็นอุปสรรคต่อการจัดการเรียนแบบบูรณาการในครั้งนี้ในบางขั้นตอน เช่น ในการเรียนรู้และวิเคราะห์กรณีศึกษา การได้พูดคุยกับผู้สอนเพื่อค้นหาปัญหาในการเรียนรู้รวมทั้งการให้คำแนะนำช่วยเหลือแก่ผู้เรียน

กิตติกรรมประกาศ

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณ คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ที่ได้ให้การสนับสนุนทุนการวิจัยในครั้งนี้

เอกสารอ้างอิง

- กลุ่มวิชาการบริหารการพยาบาล. (2553-2556). รายงานการประชุมเพื่อพิจารณาคะแนนและการตัดเกรดกระบวนวิชาที่จัดการเรียนการสอนประจำปีการศึกษา 2553-2556. เชียงใหม่: คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- กลุ่มวิชาการบริหารการพยาบาล. (2555). รายงานโครงการสัมมนาการเรียนการสอนหลักสูตรพยาบาล ศาสตรบัณฑิต ประจำปีการศึกษา 2555. เชียงใหม่: คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ทิศนา แคมมณี. (2550). ศาสตร์การสอน: องค์ความรู้เพื่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ทิศนา แคมมณี. (2553). ศาสตร์การสอน: องค์ความรู้เพื่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ทิศนา แคมมณี. (2554). รูปแบบการเรียนการสอน: ทางเลือกที่หลากหลาย. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พรจันทร์ สุวรรณชาติ. (2552). พยาบาลกับการประกอบวิชาชีพที่อาจถูกฟ้องร้องได้. *วารสารสภาการพยาบาล*, 24(2), 11-13.
- พิกุลทิพย์ หงส์เหิร. (2541). กฎหมายวิชาชีพการพยาบาลและการผดุงครรภ์. ใน พรจันทร์ สุวรรณชาติ. (บรรณาธิการ.), *กฎหมายกับการประกอบวิชาชีพการพยาบาลและการผดุงครรภ์*. (พิมพ์ครั้งที่ 1) กรุงเทพฯ: เดอะเบสท์กราฟฟิค แอนด์ ปริ้นท์.
- วิจารณ์ พานิช. (2556ก). *ครูเพื่อศิษย์สร้างห้องเรียนกลับทาง*. กรุงเทพฯ: เอส.อาร์.พรินต์ติ้ง แมสโปรดักส์.
- วิจารณ์ พานิช. (2556ข). *การสร้างการเรียนรู้สู่ศตวรรษที่ 21*. กรุงเทพฯ: ส.เจริญการพิมพ์.
- Brandman, R. (May 13, 2013). *What is Mastery Learning?* Retrieved June 24, 2014 from http://blog.coursera.org/post/5035207_5945/5-tips-learn-more-effectively-in-class-with-mastery.
- Fox, E. J. (2004). The personalized system of instruction: A flexible and effective approach to mastery learning. In D. J. Moran, & R. W. Molott (Eds.). *Educational Psychology*, 201-221. [Electronic version].
- Gentile, J. R., & Lalley, J. P. (2003). *Standards and mastery learning*. Thousand Oaks: Corwin Press.
- Joyce, B., Weil, M., & Calhoun, E. (2004). *Model of teaching* (7th ed.). Boston: Pearson/A and B.
- Kelly, K. (2009). A multi-method study to determine the effectiveness of, and student attitudes to, online instructional videos for teaching clinical nursing skills. *Nurse Education Today*, 29, 292-300.
- Kulik, C. C., Kulik, A. J. & Bangert-Drowns, R. L. (1990). Effectiveness of mastery learning progress: A meta-analysis. *Review of educational research, summer 1990*, 60(2), pp.265-299. (2004). *Model of teaching* (7th ed.). Boston: Pearson/A and B.
- Mazarin, J. (n.d.). *Mastery Learning Model: Definition, Theory & Approach*. Retrieved June 24, 2014 from <http://education-portal.com/academy/lesson/mastery-learning-model-definition-theory-approach.html#lesson>.
- Motamedi, V. (n.d.). *Mastery Learning: An Effective Teaching Strategy*. Retrieved July 7, 2017 from <http://www.nyu.edu/classes/keefer/waoe/motamediv.htm>
- Roberts, D. S., Ingram, R. I., Flack, S. A., & Hayes, R. J. (2013). Implementation of mastery learning in nursing education. *Journal of Nursing Education*, 52(4), 234-237.